

De minister van Justitie en Veiligheid

Voor deze, de Raad voor Rechtsbijstand

T.a.v. dhr. R. de Nas

Postbus 2349

5202 CH 'S-HERTOGENBOSCH

Datum: 18 april 2024
Van: Klachtencommissie Wet beëdigde tolken en vertalers
Contactpersoon: Dhr. M. Bax
Telefoonnummer: 088 787 1920
E-mail: klachtenwbvtv@rvr.org
Ons kenmerk: 20-2023
Onderwerp: Advies inzake klacht jegens mevrouw [REDACTED]

Met deze brief adviseert de Klachtencommissie Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: de commissie) middels u de minister van Justitie en Veiligheid over een klacht, ingediend tegen mevrouw [REDACTED], ingeschreven in het Register beëdigde tolken en vertalers (hierna: Rbtv) onder Wbtv nummer [REDACTED] als tolk Nederlands <-> Russisch, Rbtv, C1-niveau, als tolk Nederlands <-> Oekraïens, Rbtv, C1-niveau, vertaler Russisch -> Nederlands, vertaler Nederlands -> Russisch, vertaler Oekraïens -> Nederlands en vertaler Nederlands -> Oekraïens.

Verloop van de procedure

Op 22 december 2023 heeft mevrouw [REDACTED] (hierna: klagster) een klacht ingediend bij Bureau Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: Bureau Wbtv) over gedragingen van beklaagde. De klacht is nader onderbouwd aan de hand van diverse e-mails op 2 januari 2024, 7 januari 2024, 30 januari 2024, 28 februari 2024 en 1 maart 2024. De klacht is op 5 maart 2024 per e-mail uitgebreid met klachtonderdeel C.

Per brief van 5 januari 2024 is beklaagde op de hoogte gesteld van de ontvangst van de klacht. Op 19 januari 2024 is door beklaagde per e-mail een verweerschrift ingediend en deze is nader aangevuld per e-mail van 5 maart 2024. Op de uitbreiding van de klacht is gereageerd per e-mail van 6 maart 2024.

De Klachtencommissie heeft de volgende stukken ontvangen:

- Klachtformulier, ontvangen per e-mail van 22 december 2023;
- Aanvulling op het klaagschrift, ontvangen per e-mail van 2 januari 2024;
- Nadere aanvulling op het klaagschrift, ontvangen per e-mail van 7 januari 2024;
- Verweerschrift van beklaagde, ontvangen per e-mail van 19 januari 2024;
- Nadere aanvulling op het klaagschrift, ontvangen per e-mail van 30 januari 2024;
- Nadere aanvulling op het klaagschrift, ontvangen per e-mails van 28 februari 2024;

- Nadere aanvulling op het klaagschrift, ontvangen per e-mails van 1 maart 2024;
- Nadere aanvulling op het verweer, ontvangen per e-mails van 1 maart 2024;
- Uitbreiding van de klacht, ontvangen per e-mail op 5 maart 2024;
- Verweer op aanvulling van de klacht, ontvangen per e-mail op 6 maart 2024.

De klacht is op 15 maart 2024 behandeld door een kamer van de commissie, die als volgt is samengesteld:

- mevrouw mr. E. Maalsen, plaatsvervangend voorzitter;
- mevrouw J. de Sousa Martins-Bierhoff, Btr., lid, en;
- de heer drs. S.J.A.M. van den Langenberg, lid.

De commissie heeft zich doen bijstaan door de heer M. Bax als secretaris.

De commissie heeft kennisgenomen van de stukken van het klachtdossier en van hetgeen door klagster tijdens de hoorzitting naar voren is gebracht. Alle stukken zijn ter kennis gebracht van beide partijen. De commissie overweegt als volgt.

Klacht

De klacht is naar het oordeel van de commissie als volgt samen te vatten:

Klachtonderdeel A: De ondertiteling van een videofragment in een televisieprogramma is niet getrouw;

Klachtonderdeel B: Beklaagde heeft klagster onheus bejegend;

Klachtonderdeel C: De advocaat en beklagde hebben stukken uit de rechtszaak in de klachtprocedure ingebracht;

Verweer

Beklaagde schrijft dat zij niet de ondertiteling heeft geleverd voor het gewraakte videofragment als onderdeel van het televisieprogramma. De advocaat van de █████, tegen wie klagster een civiele rechtszaak voert, schrijft dat zij beklagde heeft benaderd voor een onafhankelijke second opinion over de ondertiteling in reactie op de dagvaarding van de █████ door klagster. In die dagvaarding wordt volgens de advocaat van de █████ geklaagd over de getrouwheid van de ondertiteling. Beklaagde is daarop in november 2023 benaderd en beklagde heeft in november 2023 haar beoordeling van de ondertiteling gegeven.

De second opinion gaf beklagde af op 23 november 2023. De commissie heeft deze ingezien. Daarin stelt beklagde dat de eerste helft van het fragment correct is ondertiteld. Over de tweede helft merkt beklagde op dat zij voor andere schuttingwoorden zou hebben gekozen. Daarnaast schrijft beklagde in haar second opinion enkele algemene opmerkingen over de ondertiteling. Het gaat dan om de moeilijkheid om schuttingtaal te vertalen en dat het bij schuttingtaal eerder om de intentie gaat dan om de woordelijke betekenis.

De moeilijkheid van het ondertitelen van schuttingtaal blijkt ook uit een tweede beoordeling van de ondertiteling uit februari 2024. Deze is ook door de advocaat van de █████ verzocht. De beëdigde tolk en vertaler, waarvan de naam is weggelakt en niet

bekend is bij de commissie, schrijft dat de ondertiteling getrouw is. Maar ook deze vertaler merkt op dat het letterlijk vertalen van vloeken onzinnig zou zijn.

In reactie op klachtonderdeel A geeft de beklagde tevens aan dat in de uitspraak van de Raad van Journalistiek niet wordt gerept over de getrouwheid van de ondertiteling.

De beklagde schrijft ook over de onheuse bejegening aan het adres van klagster. Zij geeft aan dat zij in haar privé-tijd werd gebeld door een persoon die zij niet kende. Klagster deed zich onder een andere naam voor. Beklaagde beweert dat juist zij werd beschuldigd en ter verantwoording werd geroepen. Omdat beklagde geen zakelijke relatie meende te hebben met de beller en niet in de gelegenheid was om de aantijgingen te bespreken wilde zij de beller niet te woord staan.

In navolging van het telefoongesprek heeft beklagde twee sms-berichten ontvangen van klagster. Die sms-berichten bevatten ongefundeerde aantijgingen en schuttingtaal. Beklaagde voelde zich overvallen.

Beklaagde heeft ook gereageerd op de uitbreiding van de klacht op 5 maart 2024 met klachtonderdeel C. Beklaagde schrijft dat het verschaffen van de context waarbinnen deze klacht wordt behandeld relevant is voor de inhoud van de klacht. Beklaagde vindt dat juist klagster bezig is om een negatief beeld te schetsen over de ██████. Beklaagde houdt zichzelf daarom het recht voor om zich te verdedigen tegen beledigingen, leugenachtige aantijgingen en stalking. De gerechtelijke procedure is openbaar en beklagde heeft daarom het recht om deze informatie elders te delen.

Beoordeling

Alvorens tot een inhoudelijke beoordeling te komen zal de Klachtencommissie eerst bij twee formele punten stilstaan, namelijk de overschrijding van de termijn en het afwachten van de klachtenprocedure bij het Register Tolken Gebarentaal en Schrijftolken (hierna: RTGS). Wanneer er sprake is van termijnoverschrijding had de commissie de klacht immers niet in behandeling mogen nemen. Hetzelfde geldt wanneer het RTGS de beroepsklacht inhoudelijk had behandeld.

De klacht is door Bureau Wbtv ontvangen op 22 december 2023. In dat klachtformulier is door klagster aangegeven dat 15 mei 2022 de datum is van de gedraging waarop de klacht betrekking heeft. Dat de klacht pas op 22 december 2023 is ingediend betekent dat er bijna anderhalf jaar is verstreken. Het Reglement van de Klachtencommissie Wbtv schrijft voor in Artikel 5, lid 5 dat klachten binnen een jaar moeten worden ingediend.

De commissie is echter van mening dat klagster haar klacht zo spoedig mogelijk heeft ingediend. Namelijk op het moment dat de naam van beklagde bekend werd anders dan onder de schuilnaam die beklagde zou hanteren. Daarom is de overschrijding van de termijn hier gerechtvaardigd en daarmee ook de behandeling van deze klacht.

En aangezien er bij RTGS geen inhoudelijk behandeling van de klacht plaats heeft gevonden ligt de weg vrij voor de Klachtencommissie Wbtv om deze klacht op te nemen.

Uit de stukken en het verhandelde op de hoorzitting is, voor zover hier van belang, voor de commissie het volgende vast komen te staan:

Klachtonderdeel A: De ondertiteling van een videofragment in een televisieprogramma is niet getrouw.

De commissie hecht eraan om, wellicht ten overvloede, te benadrukken dat de bewijslast tijdens deze klachtenprocedure bij de klager ligt. De klager moet in eerste instantie onderbouwen waarover deze klaagt.

In deze klacht ligt de bovenstaande bewijslast dus ook bij klaagster. In haar klachtformulier en de stukken die beklaagde instuurde heeft klaagster haar klacht naar haar beste vermogen proberen te onderbouwen. Zo ook dat beklaagde de ondertiteling van het gewraakte videofragment heeft geleverd.

De klacht gaat over de getrouwheid van de ondertiteling in het filmfragment als onderdeel van het televisieprogramma. In de eerste schriftelijke reactie van beklaagde ging zij inhoudelijk in op de getrouwheid van de vertaling. Daarnaast ontkende beklaagde dat zij de ondertiteling had geleverd. Zij was louter door de advocaat van de █████ benaderd om de vertaling te beoordelen en de klacht zou daarom niet in behandeling genomen moeten worden.

Dat beklaagde louter de ondertiteling had beoordeeld was voor de commissie geen reden om de klacht niet in behandeling te nemen. Het uitvoeren van revisie is inmiddels een veelvoorkomende praktijk onder beëdigde vertalers. Vanuit hun ervaring, kennis en vaardigheden worden beëdigde vertalers gevraagd om andere werken te beoordelen als beëdigd vertaler. Wanneer de ondertiteling beoordeeld was door een beëdigde vertaler en deze achteraf toch niet getrouw blijkt, zou dat ook klachtwaardig van de beëdigd vertaler kunnen zijn. Dat de oorspronkelijk ondertiteling niet door beklaagde zou zijn geleverd, maar wel zou zijn beoordeeld door beklaagde, was geen reden om de klacht niet in behandeling te nemen.

Het beeld van de Klachtencommissie werd echter bijgesteld met het aanvullend verweer van beklaagde van 1 maart 2024. Toen werd het voor de commissieleden voor het eerst duidelijk dat beklaagde niet alleen ontkende de ondertiteling te hebben geleverd, maar ook dat de beoordeling van de vertaling pas anderhalf jaar na het uitzenden van het televisieprogramma heeft plaatsgevonden. De advocaat van de █████ verklaart dat zij de beklaagde pas in november 2023 heeft benaderd als second opinion in reactie op de dagvaarding van klaagster aan de █████ waarin de getrouwheid van de ondertiteling wordt betwist. Daarmee zou beklaagde inderdaad niets te maken hebben met de ondertiteling die niet getrouw is.

De commissie is nu geconfronteerd met twee uiteenlopende zienswijzen. Enerzijds beweert klaagster dat beklaagde de ondertiteling heeft geleverd. Anderzijds beweert beklaagde dat zij de ondertiteling anderhalf jaar later alleen bij wijze van second opinion heeft beoordeeld. De klaagster beroept zich op het feit dat de ondertiteling door ene █████ was geleverd en dat dit een verbastering is van de naam van beklaagde. Beklaagde onderbouwt haar standpunt met de verklaring van de advocaat van de █████ en de beoordeling van de ondertiteling gedateerd op 23 november 2023. De commissie kan op basis van deze feiten niet vaststellen dat beklaagde daadwerkelijk de ondertiteling van het videofragment voor de televisieaflevering heeft geleverd.

Nu niet kan worden vastgesteld of beklaagde de ondertiteling heeft geleverd is beoordeling van de getrouwheid van de ondertiteling niet langer relevant. Ten overvloede wil de commissie toch meegeven dat, hoewel het vertalen van schuttingtaal een buitengewoon lastige aangelegenheid is, zij zich kan voorstellen dat de wijze van vertalen een betrokkene kan raken. Door de Russische schuttingtaal te ondertitelen met Nederlandse woorden die (indirect) duiden op een man wordt de indruk gewekt dat de woorden door een man zijn gebezigd. De commissie begrijpt dat dit klaagster heeft geraakt. Er kan echter niet worden vastgesteld dat dit beklaagde te verwijten valt.

Klachtonderdeel B: Beklaagde heeft klaagster onheus bejegend.

In het klachtformulier heeft klaagster ook aangegeven dat zij onheus is bejegend door beklagde. Zij schrijft arrogant, hysterisch en denigrerend te zijn aangesproken. Dit zou zijn gebeurd tijdens het telefoongesprek dat op 18 december 2023 heeft plaatsgevonden. Daarnaast heeft beklagde zich onheus uitgelaten over klaagster in haar e-mailwisseling met de klachtencommissie RTGS door uitspraken te doen over het geestelijk vermogen van klaagster.

Beklaagde geeft ook aan dat zij het contact met klaagster als onprettig heeft ervaren. Ook zij spreekt over beledigingen, leugenachtige aantijgingen en stalking door klaagster. Daarnaast geeft zij aan dat het telefoongesprek in haar privé-tijd werd gevoerd, klaagster zich onder een valse naam uitgaf en dat zij geen zakelijk verband met klaagster zag.

De commissie constateert dat de klacht over onheuse bejegening slechts onderbouwd wordt met het telefoongesprek en de e-mailwisseling met de klachtencommissie RTGS. De leden van de commissie hebben geen nader inzicht gekregen in dat telefoongesprek. Daarmee komt de klacht neer op het woord van de een tegenover het woord van de ander en is dus niet vast te stellen dat er onheuse bejegening heeft plaatsgevonden.

Naar het oordeel van de commissie is de e-mail van beklagde aan de klachtencommissie RTGS waarin zij haar zorgen uit over het geestelijk vermogen van klaagster onvoldoende om als klachtwaardig gedrag aan te merken in de context van deze klacht.

Klachtonderdeel C: De advocaat en beklagde hebben stukken uit de rechtszaak in de klachtprocedure ingebracht.

De Klachtencommissie Wbtv is slechts bevoegd om klachten te behandelen tegen beëdigde tolken en vertalers. Het gedrag van de advocaat van de ████████ die ook beklagde heeft bijgestaan valt buiten het mandaat van de commissie.

Voor zover dit gedrag ook de beklagde betreft, geldt dat hier naar oordeel van de commissie geen sprake is van klachtwaardig gedrag volgens de Gedragscode Wbtv.

Overschrijding adviestermijn

De commissie behandelt een klacht op grond van artikel 23 Wbtv binnen zes weken na de ontvangst van een klacht en kan de termijn vervolgens met vier weken verlengen. De klacht is op 22 december 2023 ingediend bij Bureau Wbtv. Na ontvangst van de klacht is beklagde onmiddellijk hiervan op de hoogte gesteld en in de gelegenheid gebracht om een reactie in te dienen. Daarna heeft het proces nog enige tijd stilgelegen in afwachting van de klachtenprocedure RTGS. Uiteindelijk zijn partijen op 9 februari 2024 geïnformeerd dat de klacht aan de commissie zou worden voorgelegd op de hoorzitting van 15 maart aangezien de eerste mogelijkheid, 16 februari 2024, niet haalbaar was. Vervolgens is wegens omstandigheden aan de kant van de commissie het opstellen van het advies door de commissie vertraagd.

Gelet op het bovenstaande heeft de commissie de minister niet binnen de gangbare wettelijke termijnen over de klacht kunnen adviseren. Nu de in de Wbtv genoemde termijnen slechts termijnen van orde betreffen, oordeelt de commissie dat aan de overschrijding daarvan in dit geval geen consequenties behoeven te worden verbonden.

Advies

De commissie adviseert:

Klachtonderdelen A en B **ongegron**d te verklaren.

Klachtonderdeel C **niet ontvankelijk** te verklaren.

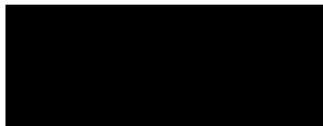
Tot slot

Klager en beklaagde zullen van de commissie een afschrift van dit advies ontvangen.

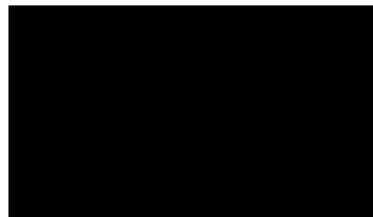
De commissie stelt het op prijs te zijner tijd te vernemen op welke wijze de klacht door het Bureau Wbtv is afgehandeld.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd. Voor eventuele nadere informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat van de commissie, bereikbaar onder bovengenoemd telefoonnummer en e-mailadres.

Hoogachtend,
De Klachtencommissie Wbtv

Dhr. M. Bax
Secretaris

Mw. mr. E. Maalsen
Plaatsvervangend voorzitter